

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 4S/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723100336
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Tóth
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:0723100336.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lucie Tóth a sudcov Mgr. Milady Artnerovej a JUDr. Martina Hraboša, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 8936/2023, ČRZ: 40014/2023 zo dňa 13.04.2023, takto

rozhodol:

I. Správny súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. 8936/2023, ČRZ: 40014/2023 zo dňa 13.04.2023.

II. Správny súd p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Stručný priebeh administratívneho konania

1. Dňa 22.03.2023 bola Centru právnej pomoci, kancelária Bratislava (ďalej „žalovaný“, „CPP“) doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej „zákon o právnej pomoci“). Žalobca k žiadosti doložil uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 11C/60/2015-212 zo dňa 17.02.2023 (ďalej len „uznesenie OS BA III“), ktorým súd rozhodol, že vstup žalobcu ako intervenienta do konania je neprípustný. Voči uvedenému uzneseniu súdu nebol prípustný opravný prostriedok. Žiadosť žalobcu sa týkala poskytnutia právnej pomoci vo veci konania o ústavnej sťažnosti voči uzneseniu OS BA III. Žalobca zároveň požiadal o predbežné poskytnutie právnej pomoci z dôvodu uplynutia lehoty určenej zákonom dňa 20.04.2023.

2. Žalovaný rozhodnutím č. 8936/2023, ČRZ: 40014/2023 zo dňa 13.04.2023 (ďalej „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že mu hrozilo zmeškanie lehoty stanovenej na vykonanie procesného alebo hmotnoprávneho úkonu alebo iná bezprostredná ujma na jeho právach, ktoré by odôvodňovali predbežné poskytnutie právnej pomoci, a takéto dôvody žalovaný nezistil ani z predložených dokladov, pretože súdne konanie vedené na Okresnom súde Bratislava III (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV) pod sp. zn. 11C/60/2015 sa netýkalo žalobcu a v uznesení OS BA III nebola uvedená žiadna lehota, ktorá by žalobcovi plynula. Okresný súd Bratislava III taktiež v odôvodnení uznesenia uviedol, že v totožnom súdnom konaní žalobca žiadal o vstup do konania už v roku 2015, pričom Okresný súd Bratislava III ani v uvedenom prípade žalobcovi nevyhovel a nepripustil jeho vstup do súdneho konania. Krajský súd v Bratislave dňa

31.07.2017 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III. Voči uzneseniu Krajského súdu zo dňa 31.07.2017 podal žalobca dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 2Cdo 187/2019 zo dňa 28.05.2020 odmietol z dôvodu jeho neprípustnosti podľa § 420 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

II.

Žaloba

3. Žalobca sa správnu žalobou zo dňa 09.06.2023, doručenou Krajskému súdu v Bratislave 13.06.2023 domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia. Žalovaný podľa tvrdenia žalobcu odôvodnil napadnuté rozhodnutie iba jeho subjektívnymi názormi na existenciu či plynutie akýchkoľvek lehôt a svojvoľným, právne ničím neodôvodneným subjektívnym názorom na žalobcove účastníctvo v súdnom spore, ktorého sa ústavná sťažnosť mala týkať. Z uvedeného dôvodu žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť. Žalobca zároveň oznámil správne mu súdu, že žiadosťou zo dňa 09.06.2023 požiadal žalovaného o poskytnutie právnej pomoci v prejednávanej veci a požiadal správny súd o predĺženie lehoty na rozšírenie žaloby podľa § 183 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom do 30.06.2023 (ďalej „SSP“). Žalovaný podaním zo dňa 10.11.2023 správne mu súdu oznámil, že žalobca si v prejednávanej veci žiadosť o poskytnutie právnej pomoci nepodal.

III.

Vyjadrenie žalovaného

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 02.05.2024 zotrval na správnosti a zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Správna žaloba žalobcu podľa tvrdenia žalovaného nespĺňala základné zákonné náležitosti, konkrétne vymedzenie dôvodov žaloby podľa § 182 ods. 1 písm. e) SSP, z ktorých musí byť zrejmé z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté výroky za nezákonné. Žalobca v žalobe neuvádzal žiadne relevantné dôvody žaloby (právne, skutkové), ku ktorým by mal žalovaný možnosť sa vyjadriť a ktoré by odôvodňovali súdne preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

5. Žalovaný poukázal na vyjadrenie žalobcu zo dňa 22.06.2023, ktoré mu nebolo doručené na vyjadrenie, ktoré malo byť doplnením žaloby po uplynutí zákonnej lehoty na jej podanie.

6. Žalovaný ďalej poukázal na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím správneho orgánu predbežnej povahy, keďže sa ním konanie nekončí, nebolo výsledkom rozhodovacej činnosti žalovaného vo vecnom zmysle, pri ktorom by išlo o rozhodovanie o subjektívnych právach žalobcu, keďže takým je až rozhodnutie o nepriznaní alebo o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci.

IV.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov správne mu súdom

7. Zákonom č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o správnych súdoch“) bol okrem iného zriadený aj Správny súd v Bratislave, ktorý začal svoju činnosť dňa 01.06.2023. V zmysle § 3 písm. b) Zákona o správnych súdoch: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Predmetná právna vec doručená na Krajský súd v Bratislave bola dňa 22.06.2023 postúpená na Správny súd v Bratislave.

8. Správny súd v Bratislave ako vecne a miestne príslušný správny súd podľa /§ 10, § 13 ods. 1 SSP/ preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie vrátane postupu žalovaného v administratívnom konaní v rozsahu žalobných bodov tak, ako vyplývali z obsahu žaloby a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, keď je napadnuté rozhodnutie žalovaného zaťažené vadou nesprávneho právneho posúdenia podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP.

9. O žalobe rozhodol správny súd bez nariadenia pojednávania rozsudkom podľa § 107 ods. 2 SSP, keďže žalobca ani žalovaný netrvali na nariadení pojednávania. Termín verejného vyhlásenia

rozhodnutia bol zverejnený najmenej päť dní vopred na úradnej tabuli správneho súdu a na webovom sídle súdu a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.05.2025 (§137 ods. 4 SSP).

10. Podľa § 493e zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení účinnom od 01.07.2023, konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

11. Podľa § 7 písm. e) SSP, správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

12. Podľa § 11 ods. 1 zákona o právnej pomoci, žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

13. Podľa § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o Ústavnom súde SR“), ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. Žalovaný vo svojom vyjadrení v prvom rade poukázal na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci žalobcovi je rozhodnutím správneho orgánu predbežnej povahy a podľa § 7 písm. e) SSP je vylúčené zo súdneho prieskumu. Správny súd tak v prvom rade pristúpil k posúdeniu, či napadnuté rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu.

15. V správnom súdnictve je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu opatrenia orgánu verejnej správy na základe správnej žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 7 SSP). Nie je pritom rozhodujúce, ako je napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie formálne označené. Pri posudzovaní prípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy je správny súd povinný posúdiť, či sa žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie nedotýka základných práv alebo slobôd účastníka konania, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky alebo príslušná medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách. V takých prípadoch totiž vylúčenie súdneho preskúmania rozhodnutia správneho orgánu nemožno uplatniť.

16. Zákonodarca sa v zákone o právnej pomoci vyslovne nezmieňuje o možnosti podať správnu žalobu proti rozhodnutia žalovaného o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci, čo však bez ďalšieho neznamena, že proti tomuto typu rozhodnutia, aj keď je to rozhodnutie predbežného charakteru, by paušálne správna žaloba nebola prípustná. Rozhodnutím žalovaného o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci môže nepochybne dôjsť k zásahu do práv a oprávnených záujmov žiadateľa, napr. v podobe už nezvratného zmeškania lehoty na procesný úkon a pod. Z uvedeného dôvodu, keď správny súd zistí, že rozhodnutie žalovaného o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci mohlo mať dotyk na právach a oprávnených záujmoch žiadateľa o jej priznanie, je povinný ho aj vecne preskúmať a podrobiť ho testu zákonnosti. V konečnom dôsledku o možnosti súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia poučil žalobcu samotný žalovaný v závere napadnutého rozhodnutia.

17. Ďalšou úlohou správneho súdu bolo posúdenie zákonnosti postupu a správnosti záverov žalovaného v napadnutom rozhodnutí.

18. Žalobca vo svojej žiadosti jednoznačne uviedol, že dôvodom podania žiadosti o predbežnú právnu pomoc, je podanie ústavnej sťažnosti voči uzneseniu OS BA III, kde je daná lehota určená zákonom a ako koniec lehoty žalobca uviedol deň 20.04.2023. Napriek uvedenej skutočnosti žalovaný v napadnutom rozhodnutí skonštatoval, že žalobca neuviedol bližšie okolnosti, ktoré by svedčili o lehote na vykonanie nejakého úkonu a ochrana práv žiadateľa nebola bezprostredne ohrozená z dôvodu nebezpečenstva zmeškania lehoty. Žalovaný taktiež skonštatoval, že ani uznesenie OS BA III neuvádza plynutie žiadnej lehoty voči žalobcovi. Takéto právne posúdenie žiadosti žalobcu správny súd vyhodnotil ako nesprávne.

19. § 124 zákona o Ústavnom súde SR jednoznačne určuje lehotu do ktorej môže sťažovateľ, resp. osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody podať sťažnosť na Ústavný súd SR. Po uplynutí tejto zákonnej lehoty sťažovateľ stratí možnosť domáhať sa ochrany svojich ústavných práv na Ústavnom súde SR. Žalovaný po podaní žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci tak mal v prvom rade posúdiť, či žalobcovi hrozí zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, čo však žalovaný neurobil, resp. z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovaný ani neuviedol svoju správnu úvahu, na základe ktorej dospel k záveru, že zmeškanie lehoty žalobcovi nehrozí, bez toho, aby sa akokoľvek vysporiadal s lehotou určenou v § 124 zákona o Ústavnom súde SR. V danej veci neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že žalobca nie je účastníkom súdneho konania v ktorom bolo uznesenie OS BA III vydané. Posúdenie, či sťažnosť podľa zákona o Ústavnom súde SR podala oprávnená osoba patrí do výlučnej kompetencie Ústavného súdu SR a nie žalovaného.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať právne posúdenie žiadosti žalobcu o predbežné poskytnutie právnej pomoci žalovaným, ktorý v rámci administratívneho konania nesprávne dospel k záveru o nesplnení podmienky obsiahnutej v § 11 ods. 1 zákona o právnej pomoci.

21. Námietku žalovaného o tom, že mu nebolo doručené vyjadrenie žalobcu zo dňa 22.06.2023, správny súd vyhodnotil ako bezpredmetnú. Správne mu nebolo doručené žiadne vyjadrenie žalobcu s uvedeným dátumom, a takéto vyjadrenie sa nenachádzalo ani v súdnom spise, ktorý bol správne mu súdu postúpený z Krajského súdu v Bratislave dňa 22.06.2023.

22. Na základe vyššie uvedeného dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy žiadosti žalobcu o poskytnutie nároku na priznanie predbežnej právnej pomoci nebolo vyhovené na podklade nesprávnej úvahy žalovaného o absencii hrozby zmeškania lehoty. Následkom uvedeného správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP zrušil.

23. Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

24. Toto rozhodnutie senát Správneho súdu v Bratislave prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je možné podať prostredníctvom Správneho súdu v Bratislave na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v lehote 1 mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia /§ 443 ods. 1 v spojení s § 493e SSP/.

Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,

- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh) (§ 445 ods. 1 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 SSP).

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d); je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1 a 2 SSP).